

Novela zákona o dani z pridanej hodnoty od 1.1.2023 – schválené znenie

Radi by sme Vás informovali o najdôležitejších schválených zmenách v znení zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“ alebo „ZDPH“) účinných **od 1. januára 2023 a neskôr**.

1. Oprava odpočítanej dane pri nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby (§ 53b, § 85km ods. 6 ZDPH)

V upravenom znení ustanovenia § 53b zákona o DPH sa zavádza **povinnosť odberateľa vykonať opravu** odpočítanej dane z pridanej hodnoty, **ak sčasti alebo úplne neuhradí svoj záväzok do 100 dní od jeho splatnosti**. Povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane sa vzťahuje iba na nákup takých tovarov a služieb, pri ktorých povinnosť odvieť daň má dodávateľ, t. j. ide o dodanie tovarov a služieb v tuzemsku. Oprava odpočítanej dane sa vykoná **v tom v zdaňovacom období, v ktorom uplynulo 100 dní od splatnosti záväzku**.

Ak si odberateľ odpočítal daň z pridanej hodnoty na vstupe v pomernej výške alebo v niektorom zo zdaňovacích období vykonal úpravu odpočítanej dane, zohľadní tieto skutočnosti aj opri oprave odpočítanej dane z titulu neuhradenia záväzku. Novela zákona o DPH tiež obsahuje ustanovenia upravujúce postup odberateľa v prípade, ak si uplatní právo na odpočet dane z pridanej hodnoty z nakúpených tovarov a služieb až po lehote na opravu odpočítanej dane uvedenej vyššie, ako aj v prípade, ak dôjde k čiastočnej alebo úplnej úhrade záväzku odberateľom po oprave odpočítanej dane.

Nové ustanovenie zákona o DPH bude vyžadovať úpravu účtovného softvéru spoločnosti a nastavenie automatického sledovania splatnosti záväzku, upozornenie v prípade blížiacej sa splatnosti a zahrnutie odvodu DPH do DPH reportov v prípade neuhradenia záväzku v lehote 100 dní.

Povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane z titulu nezaplatenia protihodnoty za dodaný tovar alebo službu **sa vzťahuje aj na dodania tovarov a služieb uskutočnené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (t. j. pred 1.1.2023), ak 100 dní po splatnosti záväzku uplynie najskôr 1.1.2023**.

Opravu odpočítanej dane ako aj opravu tejto opravenej odpočítanej dane je odberateľ povinný **uvádzať vo svojich DPH záznamoch** ako aj v **kontrolnom výkaze DPH**. Keďže sa pri oprave odpočítanej dane z titulu nezaplatenia protihodnoty nevystavuje opravný doklad, odberateľ nebude v kontrolnom výkaze DPH uvádzať jeho číselnú identifikáciu.

V zmysle prechodného ustanovenia k tejto časti novely zákona o DPH **ak odberateľovi nevznikne od 1.1.2023 povinnosť opraviť odpočítanú daň z dôvodu uplynutia 100dňovej doby od splatnosti záväzku**, avšak jeho dodávateľ opravi základ dane, pretože sa jeho pohľadávka stane po 150 dňoch od jej splatnosti nevymožiteľnou (viď bod 2 nižšie), **je povinný opraviť odpočítanú daň v tom zdaňovacom období, v ktorom dostane doklad o oprave základu dane** od dodávateľa. Na opravu odpočítanej dane a na jej uvedenie v kontrolnom výkaze DPH sa v takomto prípade bude vzťahovať príslušná právna úprava účinná do 31. decembra 2022.

V tejto súvislosti sa pre prípady, kedy je oprava odpočítanej dane viazaná na doručenie opravného dokladu, novelou do zákona o DPH zavádza právna domnienka predpokladajúca právnu skutočnosť **najneskoršieho doručenia dokladu o oprave základu dane**. Ak odberateľ nedostal opravný doklad do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom mu bol odoslaný, má sa za to, že tento doklad dostal v posledný deň tohto nasledujúceho kalendárneho mesiaca.

2. Oprava odvedenej dane pri nevymožiteľnej pohľadávke (§ 25a ZDPH, § 85km ods. 2 až 4 ZDPH)

Novela zákona o DPH upravuje jednu z definícií nevymožiteľnej pohľadávky, pričom za nevymožiteľnú pohľadávku sa v zmysle novej definície považuje pohľadávka, **ak uplynulo 150 dní od jej splatnosti** a zároveň hodnota takejto pohľadávky:

1. **nie je viac ako 1 000 EUR vrátane dane** a platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon, ktorý smeruje k získaniu úhrady tejto pohľadávky (napr. výzva na úhradu odoslaná odberateľovi elektronicky),

FINSERVIS TAX, s.r.o.,

Budova ORBIS, Rajská 7, 811 08 Bratislava

Bankové spojenie: Tatrabanka Bratislava, a.s. 2629708937/1100

IČO: 357 584 90

IČ DPH : SK 2020231532

e-mail: info@finservistax.sk

tel.: (+421) 2 444 526 78, 444 526 88

fax: (+421) 2 444 526 79

2. **je viac ako 1 000 EUR vrátane dane** a platiteľ preukáže, že sa domáha zaplataenia pohľadávky žalobou na súde okrem rozhodcovského súdu, alebo
3. **je viac ako 1 000 EUR vrátane dane** a platiteľ preukáže, že je vymáhaná v exekučnom konaní.

V zmysle prechodného ustanovenia k tejto časti novely zákona o DPH **moment uplynutia 150 dní od splatnosti musí nastat' po 31.12.2022.**

V nadväznosti na vyššie uvedené zmeny sa v zákone o DPH upravujú aj podmienky neplynutia prekluzívnej lehoty počas súdneho a rozhodcovského konania a vypúšťa sa neplynutie tejto doby počas exekučného konania vedeného za účelom vymáhania pohľadávky.

Novelou zákona o DPH sa tiež zavádza **povinnosť platiteľa dane upraviť znížený základ dane** pri pohľadávke s hodnotou vyššou ako 1 000 EUR, u ktorej sa domáhal zaplataenia žalobou, ak nastane jedna z nasledovných skutočností:

- a) platiteľ vezme žalobu celkom alebo sčasti späť,
- b) dôjde k zastaveniu konania z dôvodov na strane platiteľa (dodávateľa) alebo
- c) súd celkom alebo sčasti nepriznal platiteľovi uplatňovaný nárok.

Vyššie uvedené ustanovenie zákona o DPH je novelizované v nadväznosti na doplnenie zákona o DPH o ustanovenie § 53b, ktorým sa zavádza povinnosť odberateľa opraviť odpočítanú daň z kúpených tovarov a služieb v tuzemsku, ak svoj záväzok neuhradí do 100 dní odo dňa splatnosti záväzku.

3. Oprava odpočítanej dane pri ukradnutom drobnom hmotnom majetku (§ 53 ods. 5 ZDPH)

Novelou zákona o DPH sa stanovuje postup opravy odpočítanej dane z pridanej hodnoty pri krádeži drobného hmotného majetku, ktorého:

- obstarávacia cena je **nižšia ako 1 700 EUR**,
- doba použiteľnosti je **dlhšia ako jeden rok**,
- účel obstarania je **iný ako ďalší predaj**.

Pri oprave odpočítanej dane sa uplatní fikcia posudzovania tohto majetku akoby išlo o povinne odpisovaný majetok na účely zákona o dani z príjmov **s dobou odpisovania počas 4 rokov (rovnomerne)**. Platiteľ dane, ktorému bol ukradnutý drobný hmotný majetok definovaný vyššie, je tak **v zdaňovacom období, v ktorom zistil krádež tovaru**, povinný odvieť do štátneho rozpočtu DPH prislúchajúcu k jeho fiktívnej daňovej zostatkovej cene.

4. 10 %-ná sadzba DPH na služby súvisiace so športom a reštauračné a stravovacie služby (§ 85km ods. 10 ZDPH)

Novelou zákona o DPH sa na prechodné obdobie **od 1.1.2023 do 31.3.2023** zavádza **znížená sadzba dane vo výške 10 %** na služby poskytované v súvislosti so športom, pri ktorých sa predpokladá vysoká energetická náročnosť, t. j. na prepravu osôb visutými a pozemnými lanovkami a lyžiarskymi vlekmí, na sprístupnenie krytých a nekrytých športových zariadení na účely vykonávania športu a na vstupné do umelých kúpalísk.

Zároveň sa v tomto prechodnom období znížená 10 %-ná sadzba DPH zavádza aj **na reštauračné a stravovacie služby**. V zmysle dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu novely zákona o DPH sa znížená sadzba dane bude uplatňovať na podávanie jedál **alebo** nápojov **alebo** obidvoch, ak sú tieto služby sprevádzané dostatočne podpornými službami umožňujúcimi ich okamžitú konzumáciu, napr. poskytnutie obsluhy, priestoru na konzumáciu, umývateľného riadu a príboru, toaliet, šatní a priestoru pre zákazníkov. Sadzba dane vo výške 10 % sa tak bude v prechodnom období vzťahovať napríklad na reštaurácie, bary, stravovanie v hoteloch či penziónoch a podobne. Na dodanie jedál a nápojov formou donášky alebo ich predaj so sebou sa bude aj naďalej uplatňovať základná 20 %-ná sadzba DPH.

Bližšie informácie k praktickej aplikácii uvedených ustanovení Vám radi poskytnú zamestnanci FINSERVIS TAX, s.r.o. Ing. Vladimír Biľ, vladimir.bil@finservistax.sk a Ing. Miroslava Miščáková, miroslava.miscakova@finservistax.sk.